

Razjasnitev mehanizma nevrotoksičnega delovanja proteina ostreolizina, izoliranega iz gobe bukovega ostrigarja

Effect of the ostreolysin A/pleurotolysin B pore-forming complex on neuroblastoma cell morphology and intracellular Ca^{2+} activity.

Vrecl Milka, Babnik Monika, Diacci Uroš, Benoit Evelyne, Frangež Robert

Toxicological Sciences, 2015; 144(2):276-83. IF 3,88

Ljubljana, 24.XI.2016

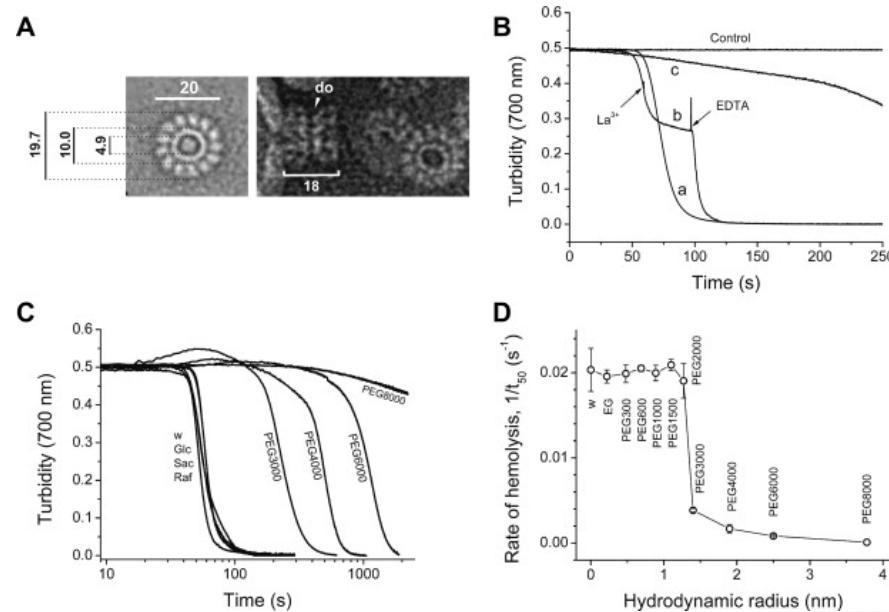
- Žužek MC, Maček P, Sepčić K, Cestnik V, **Franež R**. Toxic and lethal effects of ostreolysin, a cytolytic protein from edible oyster mushroom (*Pleurotus ostreatus*), in rodents. *Toxicon*. 2006 Sep 1;48(3):264-71.
- Schlumberger S, Kristan KČ, Ota K, **Franež R**, Molgó J, Sepčić K, Benoit E, Maček P. *Permeability characteristics of cell-membrane pores induced by ostreolysin A/pleurotolysin B, binary pore-forming proteins from the oyster mushroom*. *FEBS Lett.* 2014 Jan 3;588(1):35-40.
- Vrecl M, Babnik M, Sepčić K, Žužek MC, Maček P, Diacci U, **Franež R**. *Effect of the ostreolysin A/pleurotolysin B pore-forming complex on intracellular Ca²⁺ activity in the vascular smooth muscle cell line A10*. *Toxicol In Vitro*. 2015 Dec;29(8):2015-21.
- **Vrecl M, Babnik M, Diacci U, Benoit E, Franež R**. *Effect of the ostreolysin A/pleurotolysin B pore-forming complex on neuroblastoma cell morphology and intracellular Ca²⁺ activity*. *Toxicol Sci*. 2015;144(2):276-83.
- Skočaj M, Yu Y, Grundner M, Resnik N, Bedina Zavec A, Leonardi A, Križaj I, Guella G, Maček P, Kreft ME, **Franež R**, Veranič P, Sepčić K. *Characterisation of plasmalemmal shedding of vesicles induced by the cholesterol/sphingomyelin binding protein, ostreolysin A-mCherry*. *Biochim Biophys Acta*. 2016 Nov;1858(11):2882-2893.

Predstavitev znanstvenega problema

- **Ostreolizin** - citolitični kompleks izoliran iz gobe bukov ostrigar *Pleurotus ostreatus* (Sepčić *in sod.*, Biochim Biophys Acta, 2002)
- **Biološki učinki - tvorba por** v membranah sesalskih celic, hemolitično delovanje, kardiorespiratorni zastoj.
- **Namen dela** - proučiti mehanizme odgovorne za nastanek dihalnega zastoja
- **Eksperimentalni pristop** - nevroblastomske celice NG108-15 (*in vitro* model respiratornih nevronov)

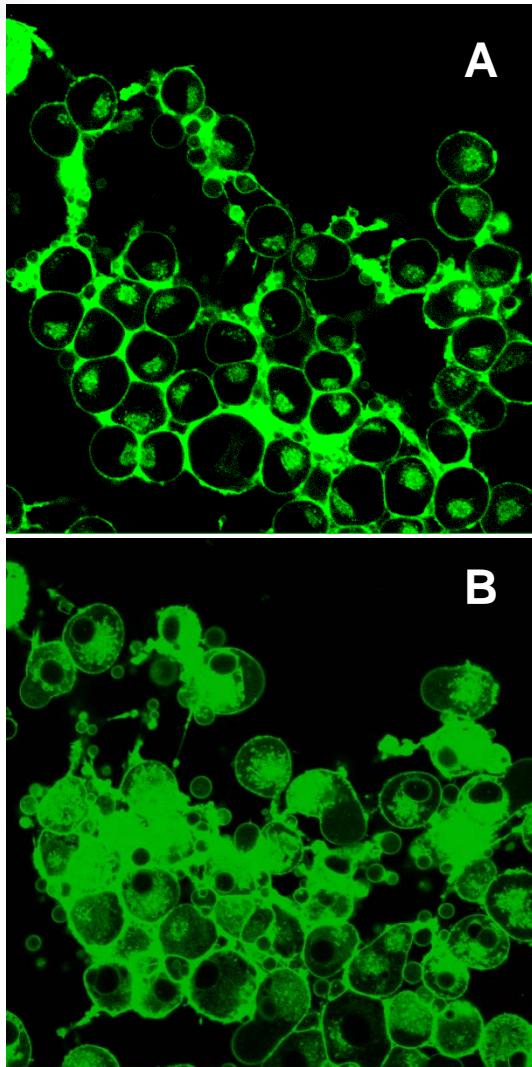

Slika 1: *Pleurotus ostreatus*
(Jacquin: Fries) P. Kummer. 1871

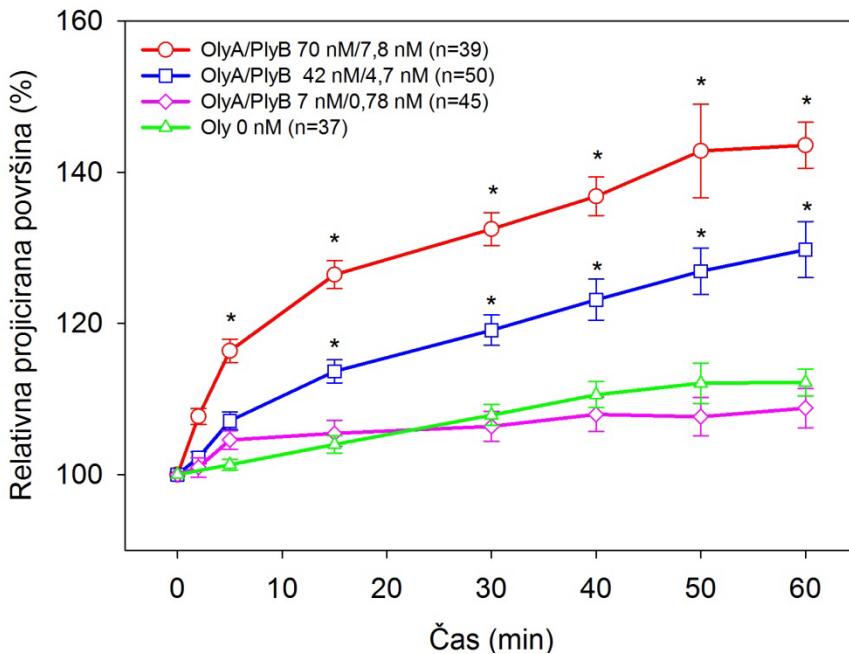

Slika 2: Tvorba kationsko neselektivnih por
Schlumberger in sod., FEBS Letters, 2014

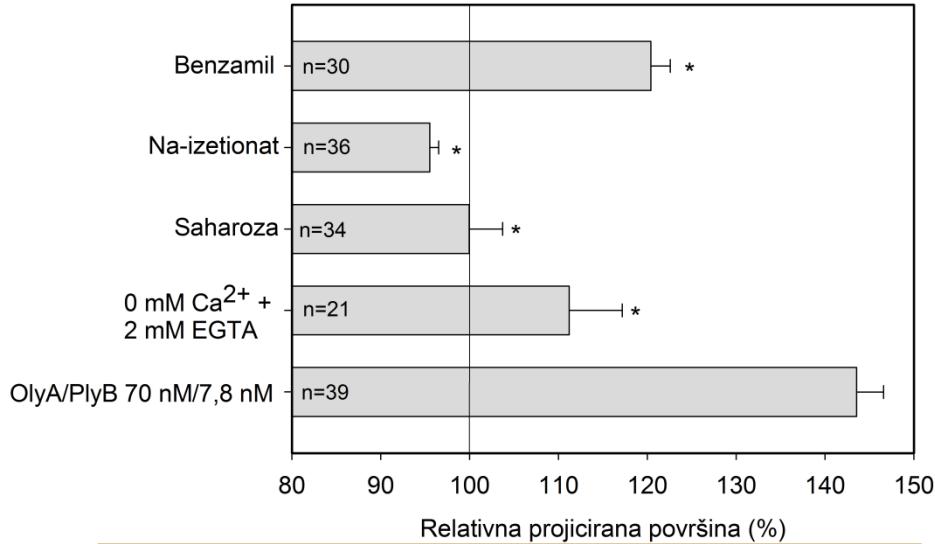
Učinki Ostreolizina na nevrone: vezikulacija in znotrajcelični edem

Slika 1: Morfološke spremembe celic NG108-15 po izpostavitvi OlyA/PlyB (70 nM/7,6 nM). (A) Skupina nevronov pred dodatkom OlyA/PlyB ter (B) ista skupina nevronov 60 min po izpostavitvi OlyA/PlyB.

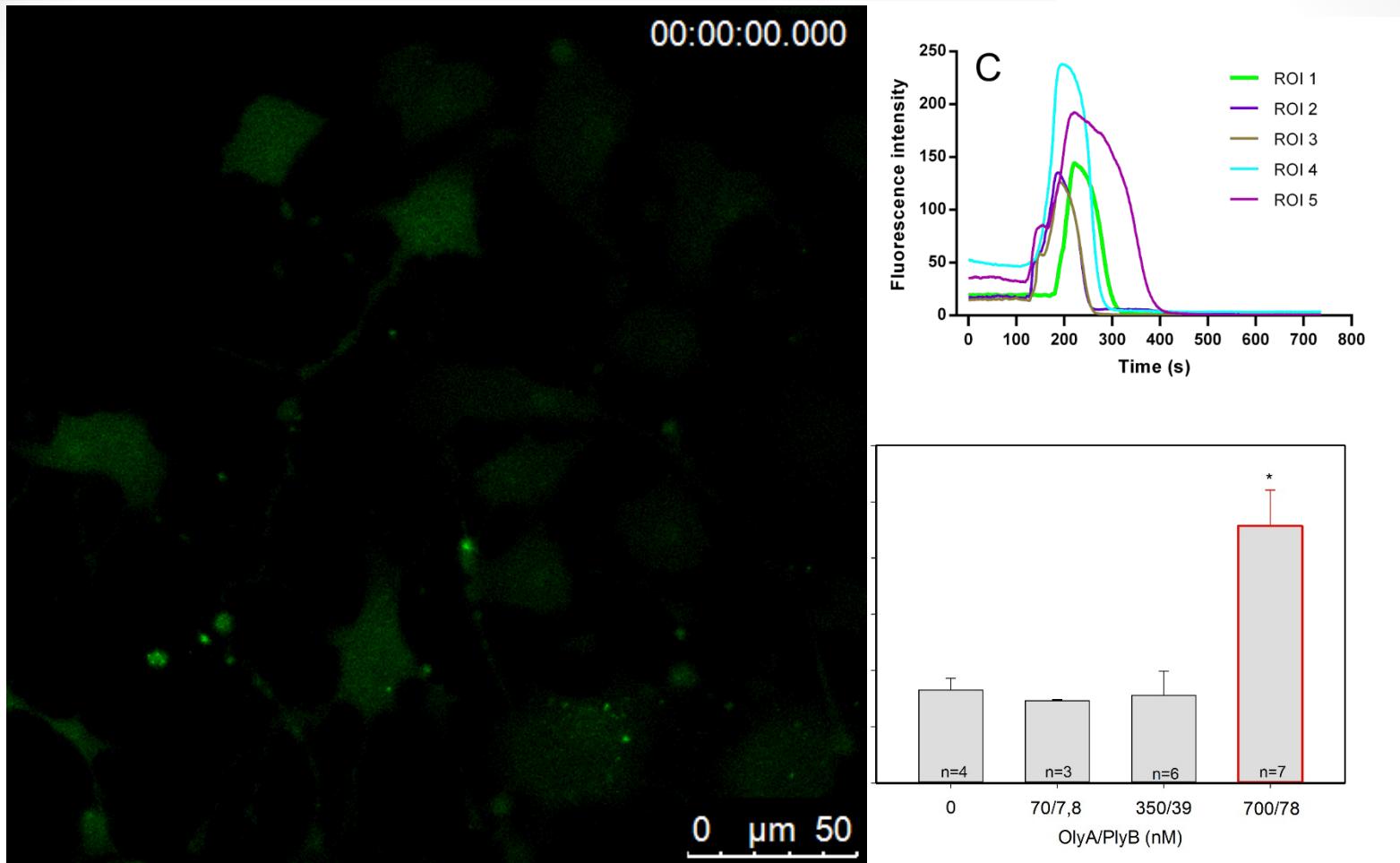

Slika 2: Analiza časovnega poteka sprememb volumna nevronov kot indikatorja celičnega edema po dodatku različnih koncentracij OlyA/PlyB.

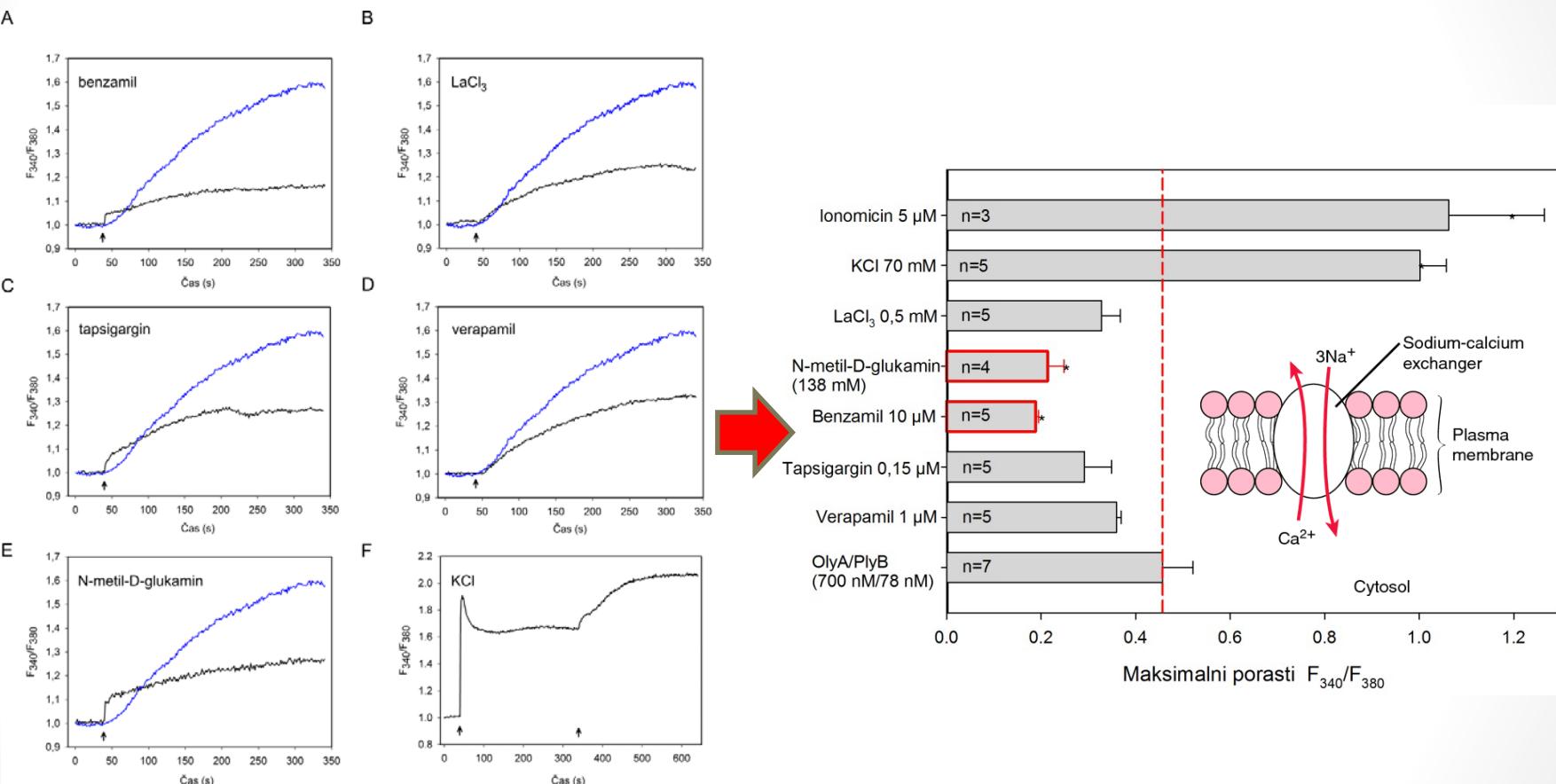
Slika 3: Relativne spremembe projicirane površine nevronov po dodatku 70 nM/7,6 nM OlyA/PlyB pri različnih pogojih.

Vpliv ostreolizina na $[Ca^{2+}]_i$ v nevronih

Slika 4: Vpliv različnih koncentracij OlyA/PlyB na $[Ca^{2+}]_i$ v nevronih: (A, B) konfokalna slika sprememb fluorescence ob spremembi $[Ca^{2+}]_i$; (C) časovni potek sprememb $[Ca^{2+}]_i$ v posameznih nevronih; (D) vpliv Oly na $[Ca^{2+}]_i$ ob prisotnosti zunajceličnega Ca^{2+} in v mediju brez Ca^{2+} ; (E) kvantitativna analiza vpliva Oly na $[Ca^{2+}]_i$.

Mehanizem delovanja: povečana znotrajcelična aktivnost Ca^{2+} je posledica vdora Ca^{2+} skozi novo nastale pore, pomembno prispeva tudi $3\text{Na}^+/\text{Ca}^{2+}$ izmenjevalec

Slika 5: Učinek 700 nM/76 nM OlyA/PlyB na $[\text{Ca}^{2+}]_i$ (modra krivulja) in učinek prisotnosti OlyA/PlyB (črna krivulja) in ob prisotnosti nekaterih blokatorjev Ca^{2+} kanalčkov in prenosačev v plazmalemi ter Ca^{2+} -ATPaze v membrani endoplazemskega retikuluma.

Zaključki:

- Ugotovili smo, da Oly v nano-molarnih koncentracijah povzroči vezikulacijo celične membrane, celični edem in poveča $[Ca^{2+}]_i$ v nevronih, kar je verjetno primarno posledica vdora Ca^{2+} skozi novonastale pore.
- Pomembno vlogo pri porastu znotrajceličnega Ca^{2+} ima tudi $3Na^+/Ca^{2+}$ izmenjevalec.
- Opisane spremembe lahko vodijo v disfunkcijo in smrt dihalnih nevronov ter dihalni zastoj *in vivo*.

Raziskave so bile opravljene v okviru raziskovalnega programa P4-0053, financiranega s strani ARRS.